

1990-91-99

1. ÉVFOLYAM 1. SZÁM 1990 szeptember 10. Kiadja az Egyetem Rektora

BEKÖSZÖNTŐ. Írta Dr. Szilárd János rektor

Információ nélkül nincs élet.

A biológia, az orvostudomány, a társadalom naponta millió példával bizonyítja, hogy a helyes, a téves, a félreértett vagy hiányzó információk milyen meghatározó hatásúak. Még akkor is, ha egyetemünk világméretben a kisebbek közé tartozik is, bonyolultság, a történések, feladatok sokrétűsége nélkülözhetetlenné teszi a kölcsönös, folyamatos és sokrétű információt.

Az elmúlt évek során vissza-visszatérő igény, kíváncsi, elvárás, kritika és joggal türelmetlen követelések tárgya volt az információáramlás rendszeressé, megközelítőleg naprakésszé, tartalmilag tárgyilagossá és folyamatosan kielégítővé tétele egyetemünkön. Számtalan fogadkozás és elhatározás született ennek érdekében, de az igazat megvallva – noha a hegyek néha vajúdni látszottak –, csak kis egerek születtek.

A jelen kezdeményezés előrelépés kíván lenni ezen a területen. Annak a kívánalomnak szeretne – legalábbis valamennyire – megfelelni, hogy az egyetem tanárai, oktatói, kutatói, szakdolgozói, hallgatói, mindenki kapjon végre többet ezekből az annyira – és joggal – kívánt tökéletes és átfogó információkból.

A helyes információnak számos kritériuma van. Szakszerű, tárgyilagos, a lényegét kiemelő és mindenkire igyekszik érdemlegesen szólni. Ezeknek a kritériumoknak napjainkban, amikor nemcsak a tagadás természetes jelenség, hanem a tagadás tagadása, sőt a tagadás tagadásának tagadása is, még hangsúlyosabb a jelentősége. Magyarán szólva azt szeretném, ha a Napló folyamatos megjelenése segítené az egyetem megújulását, felemelkedését, az együttes cselekvést, az érdemi véleménycserét, a tevékenység tervszerűbbé, átgondoltabbá és színvonalasabbá válását, helyet adna a tárgyilagos kritikának, javítási törekvéseknek. Az összehajtott papiros, amit kezükben tartanak, tehát egy régi-új törekvés feltámadása, mely reméljük életre valónak bizonyul.

Egyetemünk oktatói és dolgozói régtől fogva úgy érzik, számukra, tájékozódási igényük kielégítésére nincs kellő tér.

Márpedig az Egyetem attól válik „egyetemessé”, hogy az ott dolgozó-élő emberek egymás ügyeit, sikereit, gondjait magukénak érzik, mert alakíthatják, véleményezhetik.

„Az egyetem egy egész kis társadalom. És a diák minden tekintetben egész életet kell hogy élhessen az egyetemen belül is. Itt kell kifejlődni társadalmi öntudatának, szociális kötelességérzetének, munkaszeretetének. A békés munka, a békés együttélés, az egység szelleme a fő biztosítéka a nevelőmunka sikerének.” Mint bizonyára nyilvánvaló Önök előtt T. Olvasók, ezek a szavak Szent-Györgyi Alberttől származnak, aki 1941-ben, a Hamlet előadás kapcsán nyilatkozott így a riporternek. Ezeknek a mondatoknak igazságához ma sem kell semmit tennünk, hacsak nem a fohászt, bárcsak így lenne...

Igaz, a riporter akkor avval zárja a beszélgetést, majd ötven év távlatából is megkapón, hogy mosolygva búcsúzik tőle a rektor, aki a szegedi diákok apja. Nos, ilyen búcsút ma aligha engedélyezne a helyzet, melybe a szegedi egyetem és főiskolák jutottak. És nem is csak a berendezések, műszerek, meg a pénz hiánya okán. Ezek a tárgyi akadályok bár gyötrőek, de mégis leküzdhetők, részben akár a kényszerűségből végzett áldozatos munkával is. Másról, nehezebben megragadhatóról van szó. Ha köznapi egyszerűséggel fogalmazok – s miért ne tenném –, akkor az általános bizalomhiányról, mi több, tiszteletlenségről keseregnek. De nem teszem, elvégre az érzelmek személyes természetűek. A lényeg abban van, hogy összefogás nélkül lehetetlen közösen cselekedni. Az Egyetem, valamennyiünk közös munkahelyének védelme követeli tőlünk ezt a bizalmat, különben a közös munka, az Egyetem működése, megtépzott respektusa, értékei kerülnek veszélybe. Egy olyan bonyolult, sokféle elemből épített és érzékeny – mert emberi – intézmény, mint a SZOTE – egyszerűen nem létezhet polgárainak közös jószándéka nélkül. Erős hagyományai vannak az egységek önállósodásának, mi több, széttartó változásainak.

(folytatás a 7 oldalon)

Kérdezzük az ILLETÉKEST

és reméljük válaszol. Tehát ez is egy rovat lenne. Olyan kérdéseket várunk, névvel vagy jeligére, amelyek mindenkit érdekelhetnek. Tudható hogy bőséggel vannak ilyenek, közülük nem egy csiklandós. Persze nem botrányt akarunk – folyvást – de amit az Olvasó egyetemi polgár tudni akar közügyben, azt lehetőleg tudja meg. További magyarázat helyett íme:

– megkérdezzük a Főigazgató Urat, mi lett azon téglák sorsa, amelyek a Semmelweis kollégium mögötti barakk lebontásakor még hasznosíthatóknak találtak?

– megkérdezzük Dr. Molnár János és Dr. Szemere György professzor urakat, miért vált ketté az intézetük?

Reményeink szerint következő számunkban rövid de alapos válaszait a megkérdezetteknek közölhetjük.

A fagyalt visszanyalt – szólt a kiváló neurotikus tanár s az ötletkórász szerkesztőben megképződött a gondolat! Vajha ily bölcselmek nem csorognának csak úgy dőre mód a híg levegőbe, de lennének közkincs! Tehát aki anekdotát (netán idi – anekdotát) élcet, életmorzsát ismer és küld közlés szándokával – nagy jótéteményt követ el az Olvasóval. Hölgyek, Urak tessék szólani, rajzani, hiszen nincs becsesb mint kicsinyke képecske, enyhely a szemnek.

Intés: ha nem kapunk elég tréfás életképet, kényszerűségből a szerkesztőség magát csiholván s izzadmányával rontja az Olvasót!

Ki – mindenki elmondhatja véle mi megesett, másnak okulásul. Káröröm jeligére a Kiadóba.

Nővérhívó

Ezzel a címmel egy olyan rovatot szeretnénk rendezesíteni, amelyben egyetemünk közép-káderei kapnának szót, beszámolva problémáikról, korunkkal, az egészségüggyel kapcsolatos gondolataikról, napi gondolataikról. Dr. Sándor László egyetemi docens levelét azért ebben a rovatunkban jelentetjük meg, mert itt szó szerinti „nővérhívásról” van szó:

„Rektor Úr 1990. június 25-én a 45-32/1990. O.E. számú iratában a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Traumatológiai Önálló Osztálya számára a többi szakmához való felzárkóztatásra az IDB – bér alapot 85x1000,- Ft/hóval megemelte. A béremelés megtörtént.

A traumatológiai Önálló Osztály teljes üzemeltetése a tartós nővérhiány miatt lehetetlen, hisz a béremelés ellenére augusztus hónapban 4 nővér adta be a felmondását.

Felmondásukat az alábbiakkal indokolták:

„Túlralesetőség nincs. Alapbéremet nem tudom megkeresni. 18 éve dolgozom nővérként, több munkahelyem volt eddig (ált. sebészet, ideg-, elme o.). Az ott tapasztaltakkal ellentétben a baleseti sebészetben mellékjövdelemre szert tenni nem tudtam, annak ellenére, hogy az itt végzett munka valamennyi korábbi munkahelyeknél lényegesen nehezebb volt.”

A felmondott két szaknővér egyetemünkön belül helyezkedett el, általuk könnyebbnek mondott munkahelyen, azonos bérért.

Az egyetem Kollektív Szerződésének 32. paragrafusának 1. pontja a következőt mondja ki:

„A dolgozó személyi alapbérét a vonatkozó bérutasításokban meghatározott, kötelezően alkalmazandó alsó bérhatárok figyelembe vételével, differenciáltan kell megállapítani. Az általánostól eltérő minden sajátos munkakörülmény az alapbérben belül kell, hogy elismerésre kerüljön.....

Az átlagosnál nagyobb fizikai, pszichikai megterhelést igénylő munkahelyek, illetve munkakörök:

– intenzív osztályok
– traumatológia
– idegsebészet
– elmeosztály
– sugártherápiás osztály
– szülőszobán szolgálatot teljesítő szülésznők”

A felmondott két szaknővér közül egy a felsorolt osztályok egyikén helyezkedett el, míg a többi nem.

Hiába van megfelelő ágylétszám és elég orvos, nővérek nélkül egyetlen orvosi szakma sem művelhető!

Addig, amíg a legnehezebb szakmák művelői a többi szakmánál minimálisan 30%-kal magasabb bért nem kapnak, megoldás nem várható.”

A levelet kommentár nélkül adjuk közre, reméljük, hogy az olvasóktól és az illetékesektől egyaránt lesz folytatás.

Szeged, 1990. augusztus

Bemutatjuk az új professzorokat.

De előtte annyit még, hogy ez egy visszatérő rovat lenne, amiben szándékunk szerint megmutatjuk magunkat – egymásnak. Elvégre több ezren dolgozunk – jó, ki mit ért ezen, megoszlanak a vélemények – szóval több ezren idejárunk fizetéskor is, meg munkanapokon is, tehát igazán nem várható, hogy mindenki tudja a másikról, kicsoda. Rossz nyelvek szerint, már hallgatóként sem ismerik egymást, ám tudalévvó, hogy végzés után az ember csak felejt...

Professzoraink itteni bemutatása „elérhetőségi sorrendben” történik, hiszen, mint rendesen, mindenki rohan, ha máshová nem, szabadságra.

*Prof dr. Julesz János (47)
endokrinológiai osztály.*

– Milyen érzés profeszornak lenni?

– A kérdésre lehet tréfásan és kevésbé tréfásan válaszolni. A nyári szabadságomat közvetlenül megelőzően ért a megtiszteltetés, aminek esetleges előnye lehet az is, hogy mire visszamegyek, talán meg is feledkeznek róla a kollégáim és barátaim. Munkám és beosztásom jellege ettől a kinevezéstől nem változott, s mivel mi csapatban dolgozunk, számomra nagyon fontos, hogy ne változzanak, ne fagyjanak meg emberi kapcsolataim sem. Annál is inkább, mert ezt a megtiszteltetést úgy értelmezem, mint ami egyben megbecsülés a csapatnak, szűkebb és tágabb környezetemnek egyaránt. Ha meggondolom, áttételesen a szegedi tudományos élet nemzetköziségét is elismerték általa, amiben szerényen, de jelen van a mi munkánk is.

– Tehát Julesz prof?

– Ami azt illeti, hosszú időnek kell még eltelnie ahhoz, hogy megszokjam, magaménak érezzem ezt a megszólítást. Gyermekkoromtól azt hallottam, így Apámat hívták. Olykor ma is arra gondolok, nem tudok annyira felnőtté válni, hogy az ő emberi és szakmai nagyságához felnőjek. Magyarországon ő teremtette meg azt az orvosi szakterületet, a klinikai endokrinológiát, amit ma másokkal együtt én is művelek. Tán furcsa, de még most is azt hallom, a legszívesebben, ha a

betegek adjunktus úrnak neveznek, mert 1978-ban lettem az, és akik így szólítanak, bizonyára azok a javukra végzett hosszú gyógyító munkámért szeretnek. Egyébként az adjunktus szó eredeti jelentése: odaláncolt, odakötött. Mi tagadás, az eltelt évek engem jócskán odakötöttek a szakmámhoz.

– Egy proftól a terveit tudakolni kissé ellentmondásos, hiszen mit lehet kívánni még? Vagy ez csak kívülről látszik így?

– Az sosem volt tervem, hogy a szakmai beosztást jelentő létrán előbbre jussak. Így most sem az. Azt azonban nagyon is szeretném, ha lenne arra energiám, hogy az eddigieknél tovább lépő tudományos munkát végezzek munkatársaimmal együtt. Szeretnék még számos további orvosgeneráció fölnevelésében közreműködni, az ő megelégedésükre. Természetesen, szeretnék gyógyítani is, minél eredményesebben. Evvel a felsorolással csak azt jeleztem, ami valamennyi klinikus egyetemi polgár számára mindennapi kötelesség. A feladatoknak ez a sokfélesége kétségtelenül nehezíti az elmélyülést valamely szűk területen; így a klinikus már-már amatőr marad szinte minden dolgában, igaz, törekvése szerint míves amatőr. Vannak dédelgetett kutatási témáim és kísérletes terveim is, de részletezésükkel talán nem kellene terhelnünk egy ilyen csapongó, nyár végi bemutatkozást.

– Milyennek látod ezt a mi kívül-belül nyughatatlan világunkat?

– Adok egy kívánság-listát. Szeretném, ha közös bölcsesség alapján születnének a döntések, ahol a vezetők be- és elszámolni tartoznak a megbízóiknak, tehát szeretem a demokráciát; szeretném, ha jólét jutna tömegeknek és szociális háló védené a kihullókat, ha ennek részeként az egészségi ellátás mind jobb színvonalon mindenkinek kijárna; azt akarom, hogy a fasizmus ne kaphasson lábra megegyeszer sehol a világon, más szóval – a francia forradalom eszméi alapján – szeretnék szabadságot, egyenlőséget és testvériséget... 1979 óta veszek részt az orvosi etika oktatásában és szeretném, ha elhinnék nekem apám néhai útmutató szavait: „...erkölcsös az az ember, aki ha nem hisz is ugyan Istenben, mégis úgy cselekszik, mintha hinne.” Ezen azt értette, amit egyetemünk korábbi rektora, Petri Gábor úgy fejezett ki, hogy az orvosi erkölcs lényege a nem külső erővel kikényszerített, de „jóságból fakadó, tevékeny ember-szeretet.” Diákjaimnak beköszöntőül szoktam idézni Dag Hammarskjöld egykori ENSZ főtitkár szavait: „Helyzeted – rangod sohasem jogosít fel arra, hogy parancsolj. Inkább olyan életre kötelez, hogy rendelkezéseidet a többiek megalázkodás nélkül elfogadhassák.” A magam részéről emberként, orvosként és tanárként iparkodtam intelme jegyében élni... Bár ez nem is olyan könnyű...

Prof. Dr. Sonkodi Sándor
I. sz. Belgyógyászati Klinika

Szobájában beszélgetünk Sonkodi professzorral, miközben többször csörög a telefon, kopognak az ajtón. Elgondolkoztató, vajon hogyan lehetséges így mindenre koncentrálni, a betegekkel és betegséggel, valamint a kutatással elmélyülten foglalkozni, hiszen folyton megzavarják. Külföldi tanulmányútjaira emlékezve említi, akkor úgy érezte, valahogy „hosszabbak” voltak a napok, mindenre jutott ideje és a munka eredményéből is többet tudott felmutatni. Igaz, a fejlettebb országokban nem beszélnek a munka szervezéséről, hanem gyakorolják azt. Jobban tisztelik a dolgozó embert, a munkáját és az idejét. Az még más világ – innen tőlünk nézve...

Milyen érzés volt a parlamentben átvenni a megbízatást?

A szó szoros értelmében is felemelő és ugyanakkor megható. Úgy vettem észre, mindenki így érzett, hiszen ez a legmagasabb pozíció, amit az ember ezen a pályán elérhet. Meg kell vallanom, hogy én a múltban is megkaptam minden szakmai megbecsülést, ami megilletett, tehát nem panaszkodhatok, visszanevezve sem. Számítottak rám az egyetemen, a munkámhoz kapcsolódó tudományos társaságokban és a Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB)-ban egyaránt és igen jelentős tisztségeket töltöttem

be és töltök be ma is. Am fölösleges volna tagadni, hogy a régi tekintélyelvűség miatt, a hierarchiában elfoglalt rang döntően befolyásolhatja kérdések eldöntését, dolgok intézését.

Miként látod a társadalmi korszakváltást?

Az elmúlt idők hazánkban olyan reflexeket építettek ki az emberekben, amelyek nem igazán kedveztek a szakszerűségnek. A jó munka megbecsülése és az egészséges verseny több-kevesebb mértékben hiányzott. Ez a szemlélet természetesen nem került el az orvostudományt sem. Ez persze így volt egész Kelet-Európában. A jövőben remélhetőleg másként lesz, még ha sanyargatóan nehéznek is látom az átállásunkat. Bízom abban, hogy jó irányba megyünk.

Végül is a korszakváltás első professzorai lettek, ott ezen az ünnepségen.

Túl nem hangsúlyozható és nem is hangsúlyozandó megtiszteltetés. Számomra ez nem jelent a munkám jellege és a klinika kollektíváján belül lényeges változást. Dolgozok ezután is, erőm és képességeim szerint, mint eddig. Ez nem jelenti azonban azt, hogy nincsenek terveim. Mint köztudott, a belgyógyászatban belül elsősorban a vese és magasvérnyomásos betegségekkel foglalkozunk munkatársaimmal, miként a jövőben is. Hármasként feladatunk az oktatás, klinikai munka és a kutatással kapcsolatos tervek fon-

tosabb szempontjait a pályázatomban rögzítettem.

Az oktatás javításában kötelez az, hogy a hallgatók megtisztelően sokan látogatják előadásaimat és keresnek fel szakmai és egyéb problémáikkal.

A klinikai munka színvonalában nemcsak az országban, de nemzetközi relációban is elfogadhatóan jó helyen vagyunk. Ugyancsak nincs okunk szégyenkezésre a kutató munka terén sem. Az igen kis létszámú csoportunk külföldi konferencián elfogadott előadásaival, és külföldi folyóiratokban megjelent közleményeivel elég jól „helyezhető”. Csoportunk elismertsége akár még elégedettségre is okot adhatna, de nem tévesztjük szem elől azt az igazságot, aki megáll, az visszalép.

Hogyan pihenesz?

Nem sokat alszok. Számomra a legjobb pihenés a kikapcsolódás. Szívesen megyek teniszezni. Szeretem a játékot magát és örülök, ha távol a gondoktól, teniszezhetek partnereimmel.

Szeretek zenét hallgatni, elsősorban a klasszikusokat, de minden jó zene áthangol. Szeretek hangversenyre, színházba, kiállításra járni. Szívesen hallgatom más tudomány vagy művészet képviselőinek előadását.

Ez az érdeklődésem megtisztelő feladattá is vált akkor, amikor néhány éve, olyan nagyszerű elődök, mint Kulka Frigyes és Ribári Ottó professzorok után a SZAB Klub titkárává választottak.

Jönnek a hírek...

Ámbátor fecseg a fölszín és hallgat a mély, de azért hallani ezt-azt. X azt a posztot nézte ki magának, Y meg amazt. Őt már odavalónak is tartják, hisz többeknek jelezte, mi lesz, mit tesz akkor, ha odakerül. A másik még bizonytalan, sőt jószerével kizárt, de azért terjed az ő neve is. Bennfentes tudja, hogy X, egyébiránt ellenzi X, – hja, ilyen az élet, különben is szakmabeliek.

De a nyájas Olvasó már bizonyára megelégette a célzásokat és nyílt, határozott véleményt akar, nevekkal, titulusokkal, hogy tudja végre Ő is, akinek a bőréről van szó, hiszen főnökei lesznek – kik? Mi ez, egyetem, vállalat, termelősövetkezeti melléküzem? Majd' mindegy, mert ma ez van Magyarországon. A SZOTE-n is.

Újraosztjuk, amink van, s mivel más nemigen akad, hát a tisztségeket. Akinek úgy hozta balsorsa, hogy nem ez az első égszakadás-földindulás az életében (lásd: 45, 56, kicsit 68) az most emlékezhet és hasonlíthat. Vonalból ki, időben, majd új vonalba be – kellőkor. Dehát nem lehet mindenki megátalkodott monoteista. Különben is, mint Tolsztojtól, bocsánat, a Gróftól (is) tudjuk, csakis csak egyedül az ökör következetes. És ez rendjén is van így, hiszen élni kell, kenyér kell meg holnap is nap lesz. De akkor ezt nézzük el a másíknak is. Engedjük meg neki is azt, amit magunk esetében természetesnek tartunk. Hisz ő is élt, dolgozott tegnap, csakúgy mint a többiek.

Egyetemünk annyiszor ostorozott tekintélyelvűségének pattognak pántjai, repedeznek eresztékei. Pedig árad, zúdul a betegtömeg, évkezdés, megjöttek a hallgatók. Külföldiek is. Ha az Egyetem működőképessége megrendül, nagy baj lenne. Aki most vezet, löporos hordót dédelget, múlt századi hasonlattal. Mérlegelni kellene előnyeit a megengedő módnak, mert – mint mondani szokták – netán „rosszabb jön”. Aztán győztünk, de minek?. Persze a győzelem elengedhetetlen, csak használjon. Lehetőleg sokunknak. Addig is segítsük működésében szeretett Alma Materünk...

Elhunyt Dr. Mészáros Erzsébet főorvos

Dr. Mészáros Erzsébet főorvos tragikus közúti baleset következtében váratlanul meghalt. 20 év óta volt a Szegei Véraló Állomás munkatársa és a szegei véralók orvosa. Az elméletileg jól felkészült, a gyakorlat által igazolt kiváló szakember a vératömlesztés minden ágazatában elismert szaktekintély volt. Kulcsembere volt a Véraló Állomásnak, az eszközök mellett meghatározó fontosságú a szakember, aki nélkül nem működik a rendszer. Balesetének hírére szinte megbolydult a szegei véraló tábor, annyian érdeklődtek utána és aggódtak érte, - sajnos hiába.

Dr. Mészáros Erzsébet főorvos halála a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem, a Véraló Állomás, a szegei véralók nagy vesztesége.

Dr. Gál György
1990. augusztus

SZOTE NAPLÓ

Kórrajz

Hogy mikor csúszunk át „kór-rajzból” a „kórrajzba?” Ki tudja? A poshadás évei... Az ötvenes évek és 1956...1948...1945...1944. A harmincas évek. A világválság. Tizenkilenc, Trianon. A kiegyezés vagy a világsi fegyverletétel? Meg a kalaposkirály; felvilágosultság és sajátos intolerancia a magyarokkal szemben? Vitam et sanguinem? Netán a tatárjárás? Vagy tán a finnek önironikus-udvarias vice sem igaz, hogy „az útelágazásnál, valaha, az őshazából, akik olvasni tudtak, délre mentek, a melegre, Magyarországra, aki nem, azok a messzi északnak”.

Eszembe jutnak a finn kórházak. Nemcsak az angol-németül majdnem mind jól beszélő orvosok, de az ápolónők, a betegek: nem egyszer a takarítónő, aki valamelyik nyelven ért. Vagy azok a nővérek, akik saját költségen vesznek részt Finnországban pszichoterápiás továbbképzésben, mert munkájuk természetes velejárójának tartják, hogy tudjanak valamit a pszichikumról is. Vagy a nyugatnémet osztály, ahol a megbeszélések során sokáig rejtve marad, hogy kinek mi a „szakképzettsége”, no nem azért, mintha tudatlanok lennének a nemzetközi hírű intézet orvosai, hanem mert szakmailag olyan korrekt, végzős orvos-tanhallgatókat megszégyenítő szakismerettel, szakkifejezés használattal vesz részt a megbeszélésen a nővér; a szociális gondozó, és a „civil”. Ez utóbbi hallatán az első pillanatban nem ismerem fel, hogy a katonai szolgálatát az egészségügyben letöltő rendkívül lelkes és szorgalmas

fiúról van szó. Még tanúja lehetek a fiú „leszerelésekor” és a páciensek megható vidám bucsújának. Irigykedem, no persze; de hisz Németországban volt az acheni „halál angyal”, aki egy Szent Johanna büntudatával, önérzetével, igaza biztos tudatában vonult be a tárgyalóterembe, miután több – általa infausztnak tartott beteget küldött a másvilágra. Vagy kissé közelebb hozzánk, Ausztriában is a „halál angyalai”, a lainzi nővérek.

Miért a nővérek jutnak eszembe először, ha a Finnországban, vagy a Németországban tapasztalt jó vagy rossz élményekre gondolok? Ahogy a csata kimenetele sem a generálisokon múlik, úgy az egészségügy sorsa is a köz-katonákon dől el. Sokat ismerek közülük, ismertem - sajnos, nem egyszer páciensként, volt, aki örök életre szóló negatív elméket hagyott. Szerencsére több a kellemes emlék. És ismerek sokat orvosként. Neurotikusan, krízisben, esetleg már öngyilkossági kísérlet után, vagy csupán túlterhelve, stresszben élve, nehezen kompenzálva a napi gondokat.

Hiányzó, vagy kudarcral végződő magánélet, válás, kalódó gyerek. Nehéz műszak-beosztás. És pályaelhagyók. Három műszakból egy műszakba, fél-egészségügyi munkakörökbe, vagy ha ilyen nincs, az egészségügyön kívülre. És rokkantnyugdíj és pszichoszomatikus betegség. Minden alól az orvos sem kivétel persze. Ismertek a „foglalkozási betegségek”, közöttük a nagy testi-lelki elhasználódás, a depresszió, az emberi-pszichés „amortizáció”, amivel senki sem számol, amikor az egészségügy nyomoráról, vagy növekvő

kiadásairól ír. Ismét egy német emlék: a meghökkenően „fiatal” professzornak, akik negyvenen inneninek néznek ki, miközben ötvenen túl vannak. Legtöbbjük nem feledkezik meg arról, hogy „ép testben ép lélek”, arról, hogy kölcsönös a kapcsolat a test és a lélek történései között betegnél, orvosnál egyaránt és tud relaxálódni.

Nálunk talán Szent-Györgyi volt az utolsó, aki megengedte magának és munkatársainak a sport luxusát. (Nem tudom, ki mit szólna, ha éppoly természetes igény merülne fel egy-egy pingpong asztalra, használható, elérhető sportpályára, csak úgy, kikapcsolódásként, ebédszünetekben vagy ebéd helyett, netán ügyelet előtt, bár van még intézet, ahol az íróasztal is a folyosóra szorul.

Hova hát a luxus igényekkel?

Ez már az egészségügy kórrajza?Elégedetlen beteg, elégedetlen egészségügyi dolgozó. Az újságba levelet író, - sokszor kisnyugdíjas panasz: kényszerítve érzi magát a paraszolvenciára. Az egészségügyi dolgozó, aki erre legtöbbször nem ad okot, de akit nyomaszt a még mindig mesterségesen alacsonyan tartott fizetés, az alacsony presztizs, a munkával járó feszültség.

Tudom, nehéz korunkat, történéseinket nézve pihentetőnek, megnyugtatónak nevezni. De ha miközben írjuk korunk, társadalmunk és az egészségügy kórrajzát, nagy hiba lenne megfeledkezni az egészségügyi dolgozók patológiájáról, mert előbb-utóbb a vak vezet világtalant mintájára beteg gyógyít beteget.

T. B.

(folytatás az 1. oldalról)

Márpedig a modern – természetesen európai – oktató és gyógyító rendszer csak szoros kölcsönhatásokat alkotva működik eredményesen. Az „én intézetem az én váram”, mára közösségellenes, tehát megosztó szemlélet. Az Egyetem nagy csoportjai, oktatók, dolgozók, hallgatók, vezetők, néha úgy tűnik, már-már idegenül és értetlenül állnak és élnek egymástól elfordulva. Pedig az Egyetem valamennyiünk közös munkahelye, élete.

Szólni kell az általános értékzavarról, amelybe lépten-nyomon beleütközünk. Az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb tévedése, melynek eltakarítása hosszú időt vesz igénybe, hogy a címek, látszatok, jelszavak országává váltunk, nem pedig a folyvást

hirdetett munka és a mindenkinek tényleges munkája, érdeme, tevékenységének értéke szerinti megbecsülés országává. Így van ez nálunk is, ahol könnyen lehet, hogy a háromműszakos nővér nagyobb részt hurcol vállán az Egyetemből, mint mi, akik látszólag elöl állunk.

Természetesen tudom, hogy egy újság, ha mégoly kifejező és olvasott lenne is, aligha tudja önmaga leküzdeni az említett és még hosszsan sorolható gondokat. Ám mégis bízom abban, hogy az elkövetkezők során ez a lapocská is segíthet valamelyest az Egyetemi Polgárok közösségének megteremtésében s ezáltal a Szent-Györgyi Albert fogalmazta eszmék megvalósításában.

Ezen célkitűzés igényével ajánlom az Önök figyelmébe a SZOTE NAPLÓ most induló vállalkozását.

Kongresszusi részvételek:

Augusztus/Szeptember:

Dr. Fazekas András egyetemi docens az Európai Fogorvos Képzési Társaság (ADEE) budapesti kongresszusán tartott előadást.

Dr. Simon Miklós, Dr. Dobozy Attila, Dr. Szekeres Lenke, Dr. Hunyadi János, Dr. Farkas Beatrix, Dr. Morvay Márta, Dr. Földes Márta, Dr. Krizsa Judit a Deutsche Dermatologische Gesellschaft 1990. augusztus 29-szeptember 2. között Hannoverben rendezett kongresszuson vettek részt.

Dr. Fehér Ákos az Európai Cranio-Maxillo-Facialis Sebészeti Társaság brüsszeli kongresszusán, Dr. Méray Judit az Európai Anaesthesiológiai Társaság thesszaloniki kongresszusán vesz részt.

Kérjük a t. Olvasót, nézze el nekünk ennek az első számnak a gyöngeségeit, hibáit. Szándék szerint később jobbak leszünk, ha segítenek. Aki részt venne ebben a lapocskában, kérjük jelezze dr. Takács István főtítkárnál illetve csekélységemnél: Tráser László mb. szerkesztő (10-530 telefon). Legközelebb 10 nap, két hét múlva kívánunk megjelenni ismét vagy hamarabb. Ha segítenek mintegy 500 példányban és díjtalanul, noha tán nem súlytalanul.

Terveink szerint körkérdezt intézünk Egyetemünk jeles személyiségeihez, miképpen látják a SZOTE előtt álló legfontosabb feladatokat, akadályokat és a megoldásokat.

Ezen kívül hírek a kerek-asztal tárgyalásokról (KAT) és ami még belefér.

INFORMÁCIÓK A KERÉKASZTAL TÁRGYALÁSOKRÓL

Egészen pontosan az augusztus 28-as fordulót követő napon született infókról van szó, amelyek könnyen bizonyulhatnak up to date igazságnak. Mégis úgy véljük, hasznos bepillantani a pillanatnyi kártya-leosztásba is, elvégre ami lesz az valamiként abból jön, ami most van. Már ha úgy változnának a dolgok, mint illő és való.

Szilárd János Rector Úr tájékoztatója alapján íme a helyzet:

- jelenleg négy témakör körül folyik a nézet-egyeztetés, melyek az Egyetem helyzetét lényegi módon érintik;

- az egyetem alapszabályának elfogadása (feladatok, anyagi- és személyi-feltételek, az egyetem elhelyezése régiókban, oktatás és továbbképzésben-betöltött szerep stb.)

- a Szervezeti-Működési-Szabályzat alapkérdései (rektor hatásköre, dékánok, kinevezés, meghosszabbítás; de csak az alapkérdésekre vonatkozóan)

- az Egyetemi Tanács és a Kari Tanácsok tagjainak megválasztási rituáléja

- vélemény-nyilvánítás a rektori funkció betöltéséről;

- csupán zárójeles megjegyzés, de megérdemli az említést, hogy a SZOTE 1951-es különválása a Tudományegyetemtől nem kívánt semmiféle alapító okiratot, ilyet most nem lelnek, úgy tűnik akkoriban tán nem is kívántak ilyet...

- az Egyetemi Tanács összetételét illetően eltérnek a vélemények, kivéve a létszámot: 29 főt; valamint abban is megegyezt már a KERÉKASZTAL, hogy ebből a létszámból 15 oktató (50%-1 fő) 9 hallgató és 5 alkalmazott-dolgozó legyen;

- ám az állami vezetés és a tanszékvezetői kar javaslata

szert a 15 oktatói helyen belül legyen jelen a rektor, a két kar dékánja illetve a Főiskola dékánja;

- az oktatók és a hallgatók javaslata: hivatalból csak a rektor legyen a 15 fős oktatói keretben;

- az alkalmazottak-dolgozók javaslata szerint ne 29 fős legyen az Egyetemi Tanács, hanem 33 fős és a 4 vezető a 15 fős oktatói kereten kívül legyen jelen;

- a rektor és a tanszékvezetők álláspontja, hogy a 15 fős kereten belül eleve meghatározandó, miszerint mintegy fele-fele arányban foglaljanak ott helyet oktatók és tanszékvezetők;

- oktatók-hallgatók javaslata értelmében a tanszékvezetők és a tanárok, oktatók közös listáról induljanak és közülük az kerüljön a tanácsba, aki, akik a legtöbb szavazatot kapták;

- mindehhez a Rector Úr hozzáfűzi magánvéleményként, hogy számára elfogadhatatlan, miszerint esetleg nem lenne kellő számmal képviselve a tanári kar a tanszékvezetők által, hasonlóképpen abszurdnak mondja, ha nem lennének ott a karok vezetői; egyébiránt teljesen érthetőnek tartja a rektor ha a tanszékvezetőknek joguk van saját körükből küldötteket választani, hasonlóan más csoportjaihoz egyetemünknek: külön is hangsúlyozva a bizalom fontosságát és nélkülözhetetlenségét; ennek megnyilvánulását látja egyébiránt abban a körvonalazódó megállapodásban, hogy most a tanszékvezetők elfogadják a magas hallgatói képviseletet, annak reményében, hogy a későbbiek folyamán ez a szám majd közelít az övékéhez, javukra;

– számos vonatkozásban fölvetődik a végrehajtás és ellenőrzés kérdése, akár egyes tisztségviselők, akár egyes tisztségviselők, akár testületek esetében ám ezt majd a későbbiekben kell kitölteni konkrét tartalommal;

– megoszlanak a vélemények a tisztségviselők kinevezésének időtartamát illetően: rektor 3 évet javasol, oktatók-hallgatók 4 évet, tanszékvezetői küldöttek eleinte 1 évet, most kettőt;-

– fontos kérdéskör, hogy az eddigiekhez képest változzon meg a Tanszékvezetői Értekezlet szerepe, amennyiben a jelenlegi konzultatív testület helyett legyen bizonyos kérdésekben döntéshozó, pl. kinevezés, meghosszabítás tanszékvezetők esetében, oktatási témakörök összehangolásában, átfedések kiiktatása, vizsgaszabályzat módosítása stb;

– következő KEREKASZTAL dátuma: szeptember 12-én 14 órakor!

Mit olvassunk?!

Tényleg, mit is? Pénzt, ha van, bár akinek annyi van, hogy folyvást olvasnia kell, annak ez a kellemesen nyugtalanító tevékenység kitölti az idejét. Könyvet, újságot --akinek van erre ideje és energiája. Egyébként akinek kialakult véleménye van arról, hogy most mit akar elolvasni, azt természetesen nem kívánám befolyásolni. De aki még keres, annak hadd segítsék.

STEPHEN KINGet olvasni, erről nem kell meggyőzni senkit. Ő írja a világ legolvasottabb könyveit. Tudom, hogy sokan még úgy tanultuk, miszerint más teszi ezt, ám változnak az idők. Szóval TÚZGYÚJTÓ a címe ennek a legújabb remeknek. Fantasztikus mese ebben a mi kissé eszehagyott világunkban. Iszonyat, horror és mégis – üzenet arról, hogy amit látsz, sőt megszoktál t. Olvasó, az csupán egyike a lehetségesnek. Most ez van, kétségtelen, de ne hidd, hogy csak egyedül ez lehetséges. Ellenkezőleg, ami van időleges és törékeny. Ideiglenesen tartózkodik velünk a világ csakúgy, mint a fölszabadítók. Tehát TÚZGYÚJTÓ. Jó-jó, az ára, de hát ezt már megszokhattuk.

KIRAKATPEREK – Hódos György könyve. Szerintem szinte megszerzethetetlen. Alcíme szerint sztalinista tisztogatások Kelet-Európában 1948-1954 között. Mit mondjak, kiknek ajánlanám ezt a Los Angelesben egy volt magyar kommunista-üldözöttől írott könyvet? Korosztályomnak, akiket még érdekel mi történt apáinkkal, vagy a most nyugdíjba ment idősebbeknek? Fiataloknak? Nos, akit érdekel a téma, annak bevezető fejesugrásul a 2000 c. folyóirat július-augusztusi összevont számában megjelent Arthur Koestler A BUKOTT ISTEN c. dolgozatát ajánlanám. 1950-ben jelent meg Londonban, akkoriban elolvasni vagy akár csak szóbahozni halálos kockázatot jelenthetett idehaza, most pedig már tessék, tán még lehet kapni az újságosoknál a 2000-t.

Zárszó: akinek van kedve ebbe a rovatkába irkálni olvasmányáról, filmről-zenéről, színházról – szívesen látjuk. Mondanom sem kell, hogy természetesen röviden.

– r – ó

HÍREK:

- A Központi Izotópdiaosztikai Laboratórium „B” részlegének 233 m²-es tetőtérbeépítése befejeződött. Az Intézet az egészségügyi teljesítmény-finanszírozási rendszerben végzett tevékenysége alapján nyert, költségvetésen felüli 5.5 millió Ft-ból finanszírozta az építkezés költségeit.

- Az CEC (Európai Gazdasági Közösség) COST B2 (a minőség biztosítása a nukleáris medicina szoftverekben) program titkársága dr. Csernay László egyetemi tanárt kérte meg a soron következő szakmai találkozót Budapesten történő megszervezésére.

ÖRÖMHÍR: befejeződik a GH étterem följújtása és félhivatalos értesüléseink szerint 11-én már ott ebédelhetünk!

ÉVNYITÓ!!! ÉVNYITÓ!!! ÉVNYITÓ!!!

Szeptember 10-én 12 órakor az Oktatási Épület tantermében - **ÉVNYITÓ!!!**

Új klinika ünnepélyes avatása - szeptember 10-én 10 órakor.

Szeptember 15-én a Deák Ferenc Gimnázium aulájában - **ORVOSAVATÁS...**

Érdekes lehetne tájékozódni Egyetemünk történetékek némely korábbi szakaszáról, a SZOTE Baráti Kör helyzetéről, korábban végettek sorsáról és legfőként egymásról...

Felelős szerkesztő: Tráser László

Tördelő szerkesztő és tipográfus : Asztalos Tibor
SZOTE Számítástechnika

Készült a SZOTE Házi nyomdájában,
vezető Nagy János